

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการศึกษา

การศึกษาเรื่องทัศนคติของวัยรุ่นที่มีต่อชนมไทยในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ มีระเบียบวิธีการศึกษาดังรายละเอียดต่อไปนี้

วิธีการศึกษา

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา ใช้วิธีการเก็บรวบรวม 2 ลักษณะคือ

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) เป็นวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้บุคคลสัมภาษณ์ ประกอบแบบสอบถาม
2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) เป็นการศึกษาข้อมูลที่ได้มีผู้รวบรวมไว้แล้ว ทั้งจากหนังสือ วารสาร สิ่งพิมพ์ บทความ และรายงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

ขอบเขตการศึกษา

ขอบเขตประชากร ประชากรที่ศึกษาในครั้งนี้คือกลุ่มประชากรที่มีอายุอยู่ในช่วง 15-24 ปี⁷ ทั้งชายและหญิงที่อาศัยอยู่ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบไม่อาศัยความน่าจะเป็น (Nonprobability Sampling) วิธี Quota Sample ผู้ศึกษาได้กำหนดขนาดตัวอย่างในการศึกษาจำนวนทั้งสิ้น 325 ตัวอย่าง ณ ระดับความเชื่อมั่นที่ 95% มีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในระดับ $\pm 5\%$ ⁸ จากกลุ่มประชากรที่มีอายุอยู่ในช่วง 15-24 ปี ทั้งชายและหญิงที่อาศัยอยู่ในอำเภอเมือง

⁷บริษัทศูนย์วิจัยไทยพาณิชย์จำกัด, “พฤติกรรมผู้บริโภคกับสินค้าไทย”, *วิจัยการตลาด*, หน้า 11-13.

⁸นราศรี ไวนิชกุล และชูศักดิ์ อุดมศรี, *ระเบียบวิธีวิจัยธุรกิจ* (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542), หน้า 103.

จังหวัดเชียงใหม่จำนวนทั้งสิ้น 53,203 คน⁹ ทั้งนี้จะทำการแบ่งกลุ่มตัวอย่างจำนวน 325 ตัวอย่าง ออกเป็น 2 กลุ่ม คือ ช่วงอายุ 15-19 ปี จำนวน 163 ตัวอย่าง และช่วงอายุ 20-24 ปี จำนวน 162 ตัวอย่าง และแบ่งเป็นเพศชาย-หญิงจำนวนเท่าๆ กัน การเก็บข้อมูลทำการแบ่งเก็บตามช่องทางการค้าปลีกสมัยใหม่ ได้แก่ สรรพสินค้าและไฮเปอร์มาร์เก็ต 5 แห่ง แห่งละ 65 จุดเท่าๆ กัน คือ ภาคสวนแก้ว เซ็นทรัลแอร์พอร์ตพลาซ่า โลตัส คาร์ฟูร์ และบิ๊กซี

ขอบเขตเนื้อหา การศึกษารครั้งนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับทัศนคติของวัยรุ่นที่มีต่อขนมไทย โดยศึกษาองค์ประกอบของทัศนคติ 3 องค์ประกอบด้วยกัน ได้แก่ 1) องค์ประกอบด้านความเข้าใจ 2) องค์ประกอบด้านความรู้สึก และ 3) องค์ประกอบด้านพฤติกรรมที่กลุ่มตัวอย่างมีต่อขนมไทย ทั้งในด้านผลิตภัณฑ์ (Product) ราคา (Price) สถานที่ (Place) และการส่งเสริมการตลาด (Promotion)

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์ประกอบแบบสอบถาม จะนำไปประมวลผลโดยใช้เครื่องมือทางสถิติ เพื่อวิเคราะห์ค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) และค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) โดยนำเสนอในรูปของตารางแจกแจงความถี่ ผลสรุปที่ได้จะถูกนำมาเสนอในรูปแบบการบรรยายเชิงพรรณนาวิเคราะห์

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถาม โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ทัศนคติของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อขนมไทยในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งประกอบไปด้วยองค์ประกอบของทัศนคติ 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) องค์ประกอบด้านความเข้าใจ 2) องค์ประกอบด้านความรู้สึก ซึ่งในองค์ประกอบนี้แต่ละคำถามจะมีคำตอบให้เลือก 5 ระดับด้วยกัน คือ มีผลมากที่สุด มีผลมาก มีผลน้อย มีผลน้อยที่สุด และไม่มีผล โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนแต่ละระดับดังนี้

⁹ สำนักงานสถิติจังหวัดเชียงใหม่, สมุดรายนานสถิติจังหวัดเชียงใหม่, ฉบับ พ.ศ. 2543, หน้า 5-9.

<u>ระดับความรู้สึก</u>	<u>คะแนน</u>
มีผลมากที่สุด	5
มีผลมาก	4
มีผลน้อย	3
มีผลน้อยที่สุด	2
ไม่มีผล	1

ผลคะแนนที่ได้จะนำมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย โดยคะแนนเฉลี่ยที่ได้นำมาแปลความหมายตามเกณฑ์ ดังนี้

<u>ค่าเฉลี่ย</u>	<u>ระดับความรู้สึก</u>
4.50 - 5.00	มีผลมากที่สุด
3.50 - 4.49	มีผลมาก
2.50 - 3.49	มีผลน้อย
1.50 - 2.49	มีผลน้อยที่สุด
1.00 - 1.49	ไม่มีผล

และ 3) องค์ประกอบด้านพฤติกรรมที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีต่อชนม ไทย

ส่วนที่ 3 ปัญหาของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อชนมไทยในด้านต่างๆ

นิยามศัพท์ที่ใช้ในการศึกษา

ทัศนคติ หมายถึง ความคิดเห็นที่มีอารมณ์เป็นส่วนประกอบ และเป็นส่วนที่พร้อมจะมีปฏิกริยาเฉพาะอย่างต่อสถานการณ์ภายนอก ซึ่งมีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการ คือ

1. องค์ประกอบด้านความเข้าใจ เป็นส่วนที่แสดงถึงความรู้จักชนมไทยแต่ละประเภท ความรู้ด้านตราหือ ความมีคุณค่าทางอาหาร สถานที่จำหน่าย การรับรู้ด้านรสชาติ และความเข้าใจด้านการโฆษณาของชนมไทยของผู้ตอบแบบสอบถาม

2. องค์ประกอบด้านความรู้สึก เป็นส่วนที่สะท้อนถึงความรู้สึกของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อปัจจัยทางการตลาดด้านผลิตภัณฑ์ ราคา การจัดจำหน่าย และการส่งเสริมการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อชนมไทย

3. องค์ประกอบด้านพฤติกรรม เป็นส่วนที่แสดงถึงพฤติกรรมการบริโภคชนมไทยประเภทต่างๆ ชนิดชนมไทยที่ชอบ พฤติกรรมการซื้อ วัตถุประสงค์และเหตุผลในการซื้อ และความโน้มเอียงที่จะซื้อชนมไทยของผู้ตอบแบบสอบถาม

วัยรุ่น หมายถึง บุคคลที่อยู่ระหว่างเด็กกับผู้ใหญ่ โดยทั่วไปจะมีอายุอยู่ในช่วง 12 - 25 ปี เป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคมอย่างรวดเร็ว¹⁰ ในการศึกษาครั้งนี้จะศึกษากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุอยู่ในช่วง 15-24 ปี ทั้งชายและหญิงที่อาศัยอยู่ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่เพื่อให้สอดคล้องกับการวิจัยของบริษัทศูนย์วิจัยไทยพาณิชย์จำกัดที่ได้ทำการศึกษามาก่อน

ขนมไทย หมายถึง ขนมหวานที่มีกระบวนการจัดทำที่ประณีตและพิถีพิถัน มักปรุงรสด้วยแป้งหรือข้าว มะพร้าวหรือกะทิ และน้ำตาล ส่วนใหญ่มีรสชาติหวานมัน สามารถแยกประเภทตามหลักวิธีทำได้ดังต่อไปนี้¹¹

1. วิธีการทำให้สุกได้โดยการกวน ได้แก่ ตะโก้ ส้มกลิ้น เปียกปูน ถั่วกวน เผือกกวน กล้วย กาละแม และผลไม้กวนต่างๆ
2. วิธีการทำให้สุกโดยวิธีนึ่ง ได้แก่ ขนมชั้น ข้าวต้มผัด สาถ่อ่อน ขนมกล้วย ขนมตาล ขนมใส่ไส้ ขนมถ้วยตะไล ขนมถ้วยฟู และขนมปุยฝ้าย
3. วิธีการทำให้สุกโดยวิธีเชื่อม เช่น ทองหยอด ทองหยิบ ฟอยทอง เม็ดขนุน และผลไม้เชื่อมต่างๆ
4. วิธีการทำให้สุกโดยวิธีทอด เช่น กรอบเค็ม ครอบแครง ขนมดอกจอก ขนมปั้นสิบ กล้วยฉาบ และเผือกฉาบ
5. วิธีการทำให้สุกโดยวิธีปิ้งหรืออบ เช่น ขนมหม้อแกง กลีบลำดวน ขนมผิง บ้าบิ่น และทองม้วน
6. วิธีการทำให้สุกโดยวิธีต้มหรือลวก เช่น ขนมต้ม ขนมถั่วแปบ แกงบัวชต่างๆ บัวลอย ปลากริมไข่เต่า สาถูปะเปียก ข้าวเหนียวเปียก ทับทิมกรอบ ซ่าหริ่ม ลอดช่อง และลอยแก้วต่างๆ

ระยะเวลาในการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ใช้เวลาศึกษาทั้งสิ้น ตั้งแต่เดือนมีนาคม พ.ศ. 2544 ถึง เดือนมีนาคม พ.ศ. 2545

¹⁰ ศรีเรือน แก้วกังวาล, “วัยรุ่น”, *วัยรุ่นไทย-ภาพสะท้อนจากมุมหนึ่ง*, (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ โอเคียนสโตร์, 2523), หน้า 2-3.

¹¹ เพ็ญศิริ, “การอนุรักษ์ขนมไทย”, *อนุสาร อ.ส.ท.*, 20 (กุมภาพันธ์ 2523) : 29-35.